



Romani CRISS

Centrul Romilor pentru Interventie Sociala si Studii

Str. Buzesti, nr.19, Sector 1

Bucuresti – Romania

Tel: 004 021 / 231 41 44

Fax: 004 021/ 310 70 70

E-mail: office@romanicriss.org

www.romanicriss.org

Bucuresti, august 2006

**PREZENTARE GENERALA A SITUATIEI DREPTURILOR OMULUI PRIVIND
MINORITATEA ROMA DIN ROMANIA**

**ANEXA 1: CAZURI: EVACUARE, EXCLUZIUNE
SAU MARGINALIZARE A ROMILOR CU PRIVIRE
LA DREPTUL LA LOCUIRE IN ROMANIA**

1. Bucuresti– Cazul Cupsani Chitila Triaj

In data de 24.01.2006, Primaria Sector 1 Bucuresti a demolat un numar de sapte case din cartierul Chitila Triaj, imobile apartinand unor cetateni romani de etnie roma, situate pe strazile Mihalache Raicu, Cupsani si soseaua Chitila Triaj. In cursul actiunii au fost agresate fizic trei persoane de etnie roma, dintre care doua au fost transportate la spital.

In anul 2003, dl. I.N. a primit ca donatie de la prietenul sau M.F. terenul aflat pe str. Mihalache Raicu in suprafata de 100 mp. In toamna aceluiasi an a construit un imobil cu o suprafata de 20 mp. „In anul 2004 dl. I.N. a decedat, motiv pentru care in anul 2005 am reusit sa finalizez constructia, fara a instala usile si ferestrele. In luna noiembrie 2005 am fost invitata la sediul politiei Comunitare Sector 1 Bucuresti unde mi s-a aratat niste poze printre care si casa mea. Mentionez ca am fost amendata cu suma de 750.000 lei, aproximativ 20 Euro pentru ca nu locuiesc cu forme legale la adresa din str. Mihalache Raicu, dupa care mi s-a pus in vedere sa imi aleg ce este mai bun de la casa fiindca voi fi demolata”¹.

Conform declaratiei martorului G.M., “In data de 24.01.2006, in jurul orelor 7.30, am vazut cinci sau sase masini de la Politia Comunitara, un autobuz de jandarmi, doua dubite de Jandarmerie, doua ambulante si sase buldozere. M-am dus acasa si l-am anuntat pe sotul meu D.I. ca demoleaza in cartier. Ajunsi in apropierea locuintei fiicei mele, jandarmii si Politia Comunitara ne-au interzis sa mergem mai departe, ramanand in loc si priveam cum buldozerele ne demolau casele. Fiica mea (n.n. D.M.) a incercat sa vorbeasca cu cei care demolau, dar cei de la Politia Comunitara au injurat-o si i-au spus sa stea in canale cu tot cu copii”²

M.M. sustine ca “In data de 24.01.2006, in jurul orelor 14.00, am ajuns in strada Mihalache Raicu unde am gasit mai multe case demolate printre care si casa mea. La fata locului erau jandarmi, Politia Comunitara inarmata cu pusti si purtand cagule, reporteri de televiziune, reprezentanti ai Romani CRISS, cat si vecinii. In acel moment, am lesinat, fiind transportata cu o ambulanta ce se afla la fata locului. Mentionez ca in casa aveam materiale de constructii si alte bunuri ce au fost ridicate de politie, fara ca eu sa semnez un proces verbal.”³ ”

Primaria Sectorului 1 Bucuresti considera ca “La data de 24 ianuarie 2006 au fost aduse la indeplinire Dispozitiile Primarului sector 1 nr. 298, 299 si 300 din 18.01.2006 prin care s-a dispus desfiintarea pe cale administrativa a constructiilor executate ilegal pe domeniul public, precum si aducerea terenului la stadiul initial. Facem precizarea ca in aceste imobile au locuit familii de rromi, care au domiciliul in jud. Teleorman. Din informatiile existente acestia s-au ocupat cu furtul de fier vechi si diferite marfuri aflate in tranzit pe vagoanele CFR in aceasta zona. O parte din suspecti au fost ridicati si preluati de catre Politia Transporturi Feroviare, care au in lucru peste 1200 de lucrari penale cu autori necunoscuti ca urmare a furturilor din vagoane, prejudiciile fiind peste 150 miliarde in dauna SNCFR Marfa S.”⁴.

¹ Conform declaratiei dnei M.M.

² Citat din declaratia martorei G.M.

³ Conform declaratiei dnei M.M.

⁴ Conform comunicatului de presa al Primariei Sector 1 cu nr. 1155 din data de 24.01.2006.

In data de 23.01.2006 Romani CRISS a transmis o scrisoare oficiala catre Primaria Sector 1 Bucuresti, prin care solicita un punct de vedere oficial cu privire la acest caz si, in acelasi timp, invita la dialog reprezentantul acestei institutii. De asemenea, invitatia a fost comunicata Primariei Generale a Municipiului Bucuresti si Prefecturii Bucuresti.

In data de 24.01.2006, organizatia Romani CRISS a fost sesizata cu privire la o evacuare si demolare a unui numar de sapte locuinte apartinand unor etnici romi care locuiau in Cartierul Chitila Triaj, str. Drumul Garii. In jurul orei 10.30 o delegatie a Romani CRISS s-a deplasat la fata locului in vederea monitorizarii si documentarii acestui caz. Drumul de acces spre comunitate era blocat de un autoturism apartinand Politiei Comunitare, cu numarul de inmatriculare B 52 PCY, precum si de reprezentanti ai Politiei Comunitare Sector 1. Echipa Romani CRISS s-a legitimat, inasa, reprezentantii autoritatilor au refuzat accesul acesteia in vederea documentarii starii de fapt. Reprezentantii autoritatilor au motivat refuzul prin faptul ca „asa ni s-a ordonat si noi nu facem altceva decat sa respectam un ordin al superiorilor nostri”.

In acest caz, interventia Romani CRISS va fi structurata in doua directii principale – actionarea in fata organelor de urmarire penala si a instantelor judecatoresti, respectiv sesizarea organismelor nationale si internationale relevante.

2. Bucuresti – cazul Tarafului

In data de 13 ianuarie 2005, in jurul orelor 20.00, Romani CRISS a fost sesizata de catre un grup de cetateni de etnie roma ca Primaria sector 1 intentiona sa demoleze locuintele romilor in zona Giulesti, str. Tarafului in ziua urmatoare.

In urma documentarii, membrilor delegatiei li s-a spus ca, in dimineata aceleasi zile, in jurul orei 7.00, aproximativ 70 de persoane au fost “ridicate din case” si conduse la Sectia de politie nr. 4 unde au fost amendate cu sume cuprinse intre 750.000 si 1.000.000 de lei pentru locuire fara forme legale. In jurul orelor 14.00, toate persoanele au fost eliberate.

Reprezentati ai Primariei, insotiti de politie si jandarmerie s-au prezentat pentru a demola unele imobile, inasa nu au facut-o, amanand actiunea pentru a doua zi si a inmanat somatii nenominale.

In dimineata zilei de 14 ianuarie 2005, o delegatie a Romani CRISS s-a deplasat la fata locului unde a purtat discutii cu romii din zona cu privire la starea de fapt si de drept a imobilelor. In jurul orei 8.30, doi membri ai delegatiei s-au deplasat la sediul Primariei sector 1 pentru a discuta cu reprezentatii autoritatii locale in vederea identificarii solutiei optime. Reprezentantii Romani CRISS au invocat lipsa oricarui cadru legal al actiunii Primariei, deoarece terenul era proprietate privata, fapt ce ar fi insemnat o grava incalcare a dreptului la proprietate, garantat de Constitutia Romaniei.

In pofida argumentelor legale invocate de Romani CRISS, reprezentantii Primariei au continuat sa puna in executare demolarea imobilelor, demoland doua cladiri anexa. Actiunea a fost ulterior suspendata in urma unei serii de interventii din partea unor reprezentanti guvernamentali si ai Parlamentului Romaniei.

Pentru a doua oara in aceeasi zi, Romani CRISS s-a intalnit cu reprezentantii Primariei, de aceasta data discutiile fiind intr-un sens favorabil comunitatii de romi. Ulterior, autoritatile au emis carti de identitate pentru romii din cartierul Tarafului. In prezent, se deruleaza procesul de legalizare deplina a proprietatii imobiliare a romilor.

3. Constanta – Caz Proiect PHARE

In ianuarie 2005 a fost adus in atentie Romani CRISS⁵ faptul ca Primaria Municipiului Constanta a castigat un Proiect pentru construirea a 20 locuinte pentru romi. Insa, terenul pe care urmeaza a fi construite aceste locuinte se afla in zona industriala a orasului. In acel perimetru se afla doar fabrici si spatii de productie, iar terenul se afla efectiv in mijlocul campului. Nu exista decat un mijloc de transport in comun care duce si aduce muncitorii la fabrici, iar distanta acestuia fata de locul unde vor fi amplasate casele este destul de mare. In jur nu se afla nici o scoala generala, gradinita, dispensar, parcuri etc.

In acest sens, Romani CRISS a adresat o scrisoare oficiala Primariei municipiului Constanta solicitand o serie de informatii conform legii 544/2001. Informatiile au fost puse la dispozitia CRISS de catre Primarie. Romani CRISS considera ca amplasarea locuintelor in zona industriala, constituie segregare si rasism de mediu, fiind in contradictie cu legislatia interna si internationala, precum si cu politica de finantare a Comisiei Europene.

4. Constanta – Cazul Lapusneanu

Dintr-un imobil situat in strada Lapusneanu (Constanta) au fost evacuate 7 familii, in cursul evacuarii unele din bunurile acestora au fost deteriorate. Doua dintre acestea erau familii de romi, restul fiind familii de etnici romani. Toate aceste familii aveau calitatea de chirias, avand contracte de inchiriere cu proprietarul cladirii S.C. V.M.B. Lux Sonor S.R.L.. Consideram ca evacuarea a fost ilegala intrucat a avut loc inainte de a exista o hotarare judecatoreasca definitiva si irevocabila si investita cu titlu executoriu. Mai mult, daca in cazul celor cinci familii majoritare a existat un proces privind evacuarea (evacuarea a fost ilegala deoarece a survenit inainte ca instanta sa pronunte o hotarare definitiva si irevocabila si investita cu titlu executoriu), in ceea ce priveste cele doua familii de romi, nu a existat nici un fel de procedura legala privind evacuarea, neexistand vreo actiune in justitie in acest sens.

5. Botosani - Dorohoi case

In centrul Dorohoiului locuiesc aproximativ 14-15 familii de romi in case pentru care s-a dispus demolarea imediata. Primăria Dorohoi a construit 35 de locuinte sociale pentru romii care locuiesc in clădirile din centrul vechi al orasului. Acestea sunt construite pe strada Drochia, in zona industriala. Conditiiile de locuit sunt foarte bune. Locuintele au trei sau patru camere plus baie si bucatarie si sunt racordate la instalatia de apa curenta. Incalzirea se face prin centrala termica. Sistemele de incalzire centralizata se bazeaza pe combustibil solid pentru unele dintre locuinte, iar pentru altele pe gaz metan. Izolarea termica este asigurata prin geamuri de termopan.

Romii sunt de acord sa se mute din Centrul Vechi in locuintele sociale din Str. Drochia neavand alternative. Acestia si-au exprimat inasa temerea ca, neoficial, au aflat ca autoritatile locale doresc sa mute in zona industriala toti romii din oras, ducand astfel la izolarea acestora.

⁵ Informatia si documentarea cazului au fost realizate de Dl. Nicu Ion - monitor local de drepturile omului contractat de Romani CRISS pentru judetul Constanta.

In data de 18 aprilie 2005, o delegatie a Romani CRISS⁶ a avut o intalnire cu dl. Sergiu Lung – Primar al municipiului Dorohoi. Acesta a afirmat ca locuintele au fost construite printr-un proiect si a precizat ca nu doreste sa tolereze degradarea materiala a locuintelor sociale nou construite, declarand ca in cazul in care vor exista asemenea degradari, „*persoanele in cauza vor fi puse in camion si scoase din Dorohoi*”⁷.

Dl. Primar a mentionat ca amplasarea locuintelor in zona industrială a fost decisa datorita faptului ca racordarea la utilitati in aceasta zona era mult mai ieftina, rețeaua de canalizare si de gaz metan fiind aproape. In ceea ce priveste amplasarea in apropierea statiei de epurare, acesta a afirmat ca se va construi un gard de beton si un gard viu pentru a impiedica deplasarea curenților de aer inspre locuinte.

Dezvoltarea urbanistica actuala a orasului Dorohoi realizata de autoritatea locala a dus la crearea unui nou cartier ai carui locuitori sunt intr-un foarte mare procent romi. Aceasta se poate constitui in segregare rezidentiala si poate avea pe termen lung efecte negative in viata comunitatii locale, in cazul in care acest nou cartier nu va fi inclus in planificarea urbana, astfel incat sa nu fie un element izolat, ci sa fie efectiv parte din oras.

6. . Harghita – Cazul Miercurea Ciuc

In mai 2004, au fost evacuate aproximativ 140 de persoane de etnie roma dintr-un imobil din localitatea Miercurea Ciuc (situat pe str. Pictor Nagy Imre nr. 27), la marginea localitatii, in imediata vecinatate a statiei de epurare, in conditii de locuit foarte precare. In str. Pictor Nagy Imre nr. 27, imobilul existent a fost demolat astfel incat in prezent este teren viran, acest nefiind ingrijit.

In data de 06 iunie 2005, D-l Robert Vaszi Janos – monitorul local de drepturile omului contractat de Romani CRISS pentru judetul Salaj informa Romani CRISS cu privire la un posibil caz de evacuarea a unui numar de aproximativ 140 de persoane de etnie roma (conform buletinului de stiri al TVR – Cluj din data de 28.09.2004) dintr-un imobil din localitatea Miercurea Ciuc (situat pe str. Pictor Nagy Imre nr. 27), la marginea localitatii, in imediata vecinatate a statiei de epurare, in conditii de locuit foarte precare.

In urma unei discutii informale, a reiesit ca CNCD – Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii a fost sesizat cu privire la acest caz printr-o petitie adresata de catre o parte din persoanele in cauza, cu petitie realizata cu sprijinul monitorului local de drepturile omului contractat de Liga ProEuropa.

Astfel, in perioada 20-21 iulie 2005, Romani CRISS⁸ in parteneriat cu CNCD – Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii⁹ au documentat cazul la fata locului.

Aproximativ 12 familii de romi, insumand circa 40-50 de persoane, mutate in noua locatie din str. Primaverii locuiau in 8 baraci metalice, pe un teren de aproximativ 700 - 800 m.p, avand gard comun cu statia de epurare. Pe gardurile statiei de epurare erau afisate placute care avertizeaza in

⁶ Informatia a fost prezentata de catre Dl. Rudai Vasile monitor local de drepturile omului contractat de Romani CRISS pentru judetul Botosani, ulterior o delegatie a Romani CRISS efectuand o vizita de documentare.

⁷ Citat din afirmatiile dlui Primar al localitatii Dorohoi din cursul discutiilor purtate de acesta cu membrii delegatiei Romani CRISS, in data de 18 aprilie 2005.

⁸ Romani CRISS a fost reprezentata de D-l. Marian Mandache – Coordonator Programe.

⁹ Delegatia CNCD a fost alcatuita din D-l. Adrian Camarasan – Membru in Colegiul Director si D-l. Bogdan Bită – Consilier juridic.

legatura cu pericolul de toxicitate. Condițiile de locuit erau foarte proaste, iar pericolul de toxicitate acut. Mai existau încă șapte case construite din scanduri. Locuințele erau racordate la sistemul de electricitate și apa curentă de la stația de epurare. În baracile puse la dispoziție de Primărie, încălzirea se face cu sobe ce funcționează cu combustibil solid. Terenul era denivelat astfel încât, la momentul deplasării, apa acumulată în urma ploilor blocase accesul în una dintre locuințele de lemn.

În data de 20 iulie 2005, în cursul discuțiilor purtate¹⁰, a reieșit că românii erau nemulțumiți de faptul că reprezentanții autorității locale au decis mutarea acestora în vecinătatea stației de epurare. Astfel, aceștia au arătat că iarna a fost foarte dificil să supraviețuiască din cauza prostelor condiții de locuit, precum și a faptului că nu au avut lemne de foc, fiind nevoiți să își procure diferite materiale pentru a pune pe foc (cartoane, nailoane etc). Românii au precizat faptul că nu înțeleg de ce reprezentanții Primăriei sunt nemulțumiți de faptul că românii și-au construit case din lemn. Aceștia au motivat că numărul baracilor puse la dispoziție de Primărie era prea mic pentru numărul de locuitori.

Deși locuiau în alta zonă, românii aveau încă documente de identitate emise cu adresa veche.

Românii au acuzat dur condițiile de mediu declarând că acestea prezintă un pericol cert și grav pentru sănătatea lor. Românii au afirmat și că în ultimul an au murit doi copii, unul de trei luni și unul de patru luni, din cauza toxicității mediului înconjurător. Mai mult decât atât, românii au declarat că Primarul localității a afirmat că nu îl interesează sănătatea romilor și că oricum au prea mulți copii.

Românii au precizat, totodată, că nu sunt de acord să locuiască izolat, la marginea orașului.

Serviciile de salubritate și asistență medicală în caz de urgență sunt accesibile romilor. Românii nu vor să continue să locuiască în această zonă din cauza pericolului reprezentat de stația de epurare.

În data de 21 iulie 2005, reprezentanții Români CRISS și ai CNCDD au avut o întâlnire cu d-l. Szoke Domokos – Viceprimar al localității Miercurea Ciuc, și, ulterior, cu d-na Simon Zita – Direcția Asistență Socială a Primăriei.

Dl. Viceprimar a precizat că nu vede nici o perspectivă a situației romilor din str. Primaverii și că nu se pot face discriminări pe criterii etnice. Mai mult decât atât, dl. Szoke a arătat că, în opinia sa, nu poate fi vorba despre discriminare în acest caz, decât eventual despre o discriminare pozitivă, motivând că, pentru românii mutați din str. Nagy Imre nr. 27 în str. Primaverii, în vecinătatea stației de epurare, s-a asigurat totuși gratuit un teren din domeniul privat al statului, precum și racordarea la rețeaua de electricitate și apă curentă, utilitățile fiind plătite de autoritatea locală, acest lucru neîntâmplându-se pentru alte comunități etnice. Domnia sa a precizat că românii nu au fost forțați să se mute în această zonă, ci doar li s-a propus și că românii nu sunt obligați să continue să locuiască acolo, ci pot pleca unde doresc.

În ceea ce privește faptul că în buletinele de identitate ale romilor figurează vechea adresă, dl. Viceprimar a declarat că, probabil, românii ar trebui amendat pentru acest lucru, însă nu se poate, data fiind situația lor socială, fără a lua în calcul însă faptul că în str. Primaverii terenul oferit de Primărie romilor nu este numerotat și nu poate fi luat în evidență ca și domiciliu.

Deși Comisia din cadrul Primăriei a propus 4 opțiuni privind locul în care să fie mutați românii, dl. Viceprimar a arătat că nu cunoaște celelalte locații și că, probabil, s-a ținut cont de opoziția locuitorilor neromi de a avea vecini romi. Acesta a mai arătat că sunt disponibile alte terenuri, inclusiv în centrul orașului, dar că nu pot fi alocate pentru romi, pentru că e o problemă de cultură, în sensul că una dintre regulile romilor este că nu le pasa de alții.

¹⁰ Discuții purtate de reprezentanții Români CRISS și ai CNCDD cu o parte din românii ce locuiesc în terenul situat în strada Primaverii.

Dl. Szoke Domokos a mai precizat ca Primaria nu poate continua sa investeasca banii pentru locuintele romilor, desi au primite unele fonduri pentru romi din partea Guvernului.

CNCD-ul a amendat municipalitatea cu o amenda in valoare de 4.000 RON (aproximativ 1100 Euro), maximum prevazut in legislatia anti-discriminare.

Actiunea Primariei Miercurea Ciuc de a muta familiile de romi in imediata vecinatate a statiei de epurare a orasului constituie, in fapt, rasism de mediu. Astfel, conditiile nocive de mediu afeteaza in mod dispropotionat un anumit grup etnic, in speta comunitatea roma. Romani CRISS va continua sa monitorizeze acest caz intrucat in Romania exista o multitudine de situatii in care autoritatile locale construiesc la marginea localitatii, locuintele ai caror beneficiari sunt in majoritate romi. Planificarea extinderii urbanistice trebuie sa aiba in vedere nesegregarea rezidentiala pe criterii etnice. In multe cazuri, conditiile de locuit sunt precare si afecteaza negativ sanatatea romilor prin amplasarea in vecintatea unor surse de poluare.

In acest caz, Romani CRISS a contractat un avocat si a fost depusa o plangere penala impotriva viceprimarului localitatii Miercurea Ciuc (conform art. 247 si 248 din Cod penal). In urma dispunerii neinceperii urmaririi penale de catre Parchet, Romani CRISS a depus o a doua plangere in fata Judecatoriei Miercurea Ciuc.

7. Cazul Piatra Neamt

In data de 7 august 2006, Primaria Municipiului Piatra-Neamt a organizat o actiune de evacuare a unui numar de 35 de familii de romi care locuiau in blocul 40 din Piatra Neamt. In bloc locuiesc, in total, 91 de familii, preponderent de etnie roma.

Representantii Romani CRISS au initiat o intalnire cu reprezentantii autoritatilor locale, la care au mai participat reprezentanti ai prefecturii, ai romilor din blocul 40 si a ONG-ului local de romi, Romii Romascani. Intalnirea nu a avut nici un rezultat, vice-primarul Vasile Oatu reafirmand ca nu exista solutii, ca romii trebuie sa plece din bloc, unii dintre ei trebuind sa plece si din oras pentru ca nu au documentele necesare pentru a ramane si ca nu se va oferi nici o locuinta alternativa. Unii locatari primisera anterior somatii de evacuare datorita procesului de reabilitare a blocului, prin program ANL – Agentia Nationala pentru Locuinte. Municipalitatea nu a realizat o analiza comprehensiva a situatiei juridice si sociale a persoanelor in cauza.

In pofida dialogului purtat de catre Consilierul personal al Primului-Ministru si a promisiunilor informale ca se va asigura locuinta alternativa pentru persoanele evacuate, reprezentantii municipalitatii au afirmat, intr-o intalnire din ziua urmatoare (08.08.2006) ca nu se poate asigura acest lucru, dat fiind faptul ca acoperisul cladirii vizate nu este izolat. La intalnire au participat reprezentanti ai municipalitatii, Prefectura, ANR – Agentia Nationala pentru Romi – Biroul Regional NE, Romani CRISS, asociatia Romii Romascani, romii din blocul 40 si mass media. Municipalitatea si-a exprimat intentia de a evacua toti locuitorii din blocul 40, aproximativ 91 de familii, pana la data de 14 august 2006, pentru a reabilita cladirea. In plus, nu toate familiile evacuate se vor intoarce in acel bloc, se va urma procedura standard, fara a se pune in aplicare insa dreptul de preemtiune. Problema va fi solutionata in cadrul intalnirii consiliului local din 10 august 2006.

Romii evacuati si-au manifestat intentia de a organiza un mars de protest.

CRISS considera ca, in acest moment, municipalitatea se confrunta cu doua probleme majore. Prima este ca nu ofera locuinte alternative persoanelor evacuate si ca evacuarea (le) fortata (e) ii lasa pe oameni in strada. Asadar, este o incalcare clara a standardelor prevazute in Comentariul General nr.4 si 7 al CDESCR (Comitetul pentru Drepturile Economice, Sociale si Culturale).

Cea de-a doua problema o reprezinta politice incoerente de locuire pentru romi. Exista aceasta tendinta de a muta romii dintr-un oras la marginea acestuia. In plus, romii sunt mutati, constant, dintr-un bloc in altul, in functie de nevoi temporare. In mod clar este nevoie de a avea mai multa coerenta in politicile de locuire si de a nu uita standardele minime de drepturile omului, cum ar fi cartiere ne-segregate sau evacuari fortate.

Evenimentul din 2006 nu constituie un caz singular in istoria recenta a orasului. Initiativele din Piatra Neamt din 2001 au determinat si alte municipalitati sa actioneze la fel, anume sa mute romii din localitate la periferia acesteia, ceea ce, in fapt, presupune segregare.

Primaria Piatra Neamt a decis sa ii evacueze pe locatarii din blocurile 18 de pe strada Siret, D2 de pe alea Tiparului si bl. 40 de pe alea Ulmilor. Aceste blocuri sunt locuite in majoritate de romi, iar conditiile de locuit sunt sunt precare (zidurile afectate de umezeala, podul deteriorat si ferestrele ramase fara tamplarie).

Conform viceprimarului localitatii Piatra Neamt, Dl. Vasile Ouatu, *"au fost deja procurate si amenajate in acest scop 28 de containere tip C.F.R in care romii vor avea asigurate conditii de locuit inclusiv apa potabila, grupuri sanitare si o cantina, iar zona va fi pazita de politistii comunitari pentru asigurarea linistii si evitarea migrarii tiganilor spre alte localitati."*¹¹

*"Conducerea Primariei a recurs la o inventariere a persoanelor care locuiesc in cele trei imobile considerate cuiburi de infractori, rromi trebuind sa plateasca chirile pentru locuintele oferite de primarie, desi majoritatea nu au nici o sursa de venit"*¹²

In data de 11-12 septembrie 2004, Romani CRISS¹³ a vizitat Piatra Neamt si a constatat ca, intr-adevar, Primaria intentiona sa transfere populatia de romi din cartierele Gara Veche (blocul 18) si Darmanesti (blocul D2 si 40) la marginea orasului, in zona Valeni, in apropierea gropii de gunoi si a poligonului de tragere, o parte dintre romii din Darmanesti urmand a fi transferata in locuintele sociale din Speranta. In plus, autoritatile locale notificasera 12 familii de romi ce urmau a fi evacuate din locuintele sociale din cartierul Speranta (halele reabilitate) pentru neachitarea sumelor restante la chirie si energie electrica.

In data de 9 decembrie 2004, monitorul local de drepturile omului pentru judetul Neamt contractat de Romani CRISS¹⁴ s-a deplasat in cartierul Speranta unde a purtat discutii cu romii mutati din blocul 18 in hala F2 cu privire la aspectele concrete ale evacuarii.

¹¹ Citat din articolul cu titlul *"Stramutati la periferie"* aparut in data de 11 septembrie 2004 pe site-ul Televiziunii Romane (www.tvr.ro) la rubrica Stiri.

¹² Idem.

¹³ Delegatia Romani CRISS a fost alcatuita din Marian Mandache – Coordonator Programe si Vasile Galbea – Asistent Programe. Acestia au fost insotiti de Liviu Daraban – Monitor local de drepturile omului contractat de Romani CRISS si Aurelia Sotir – Mediator Sanitar. Vizita a fost efectuata in perioada 11-12 septembrie 2004.

¹⁴ Monitorul local de drepturile omului – Liviu Daraban a fost insotit de mediatorul sanitar, Sotir Aurelia, si educatoarea sanitara, Darandoi Aneta.

In data de 22 aprilie 2005, o delegatie a Romani CRISS¹⁵ a efectuat o vizita de documentare in Piatra Neamt in cursul careia au fost vizitate Blocul 18, Blocul D2, Cartierul Speranta si Anexa Valeni cu privire la dezvoltarea ulterioara a evenimentelor. Astfel, a reiesit faptul ca locatarii blocului 18 si de la Filtrul nr. 1 au fost mutati in hala F2 din cartierul Speranta, iar o parte din locatarii din blocul D2 au fost mutati in hala F3 si in anexa Valeni.

Pe baza articolelor aparute in presa locala si centrala in perioada 28 august – 17 septembrie 2004, Romani CRISS a facut, in data de 01.10.2004, o sesizare la CNCD – Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii cu privire la intentiile declarate ale Primariei municipiului Piatra Neamt de segregare a romilor si de ingradire a libertatii de circulatie a acestora.

Conform Deciziei nr. 18 din 18.01.2005 Colegiul Director al CNCD retine ca faptele prezentate nu constituie acte de discriminare conform O.G. 137/2000, cu modificarile si completarile ulterioare si dispune clasarea dosarului. Romani CRISS a contestat hotararea tot in fata CNCD conform legii contenciosului administrativ.

In ceea ce priveste actiunea in sine, trebuie avut in vedere faptul ca unele cladiri (ex. Blocul D2) au fost reabilitate de autoritatile locale, acestea fiind ulterior aduse in stare de degradare de catre locatari. Cu toate acestea, solutia aleasa de reprezentatii Primariei, anume de a muta toti locatarii blocurilor D2, 40 si 18 in cartierele Speranta si Valeni, situate la marginea orasului, este simplista. Dezvoltarea urbanistica a orasului Piatra Neamt realizata de autoritatea locala a dus la crearea unui nou cartier ai carui locuitori sunt intr-un foarte mare procent romi. Aceasta constituie in fapt o forma de segregare rezidentiala si, pe termen lung, are efecte negative in viata comunitatii locale.

8. Salaj – Cazul Galgau

In data de 17.08.2004, reprezentantii Primariei localitatii Galgau, insotiti de forte de politie si jandarmerie, au demolat abuziv patru case contruite pe teren proprietate privata. Cele patru familii de romi, insumand 26 de persoane, dintre care 18 copii au fost evacuate si agresate¹⁶. Romii si-au improvisat niste corturi de nailon in apropierea caii ferate. In anul 1997, romii au cumparat de la L.L. – persoana fizica, cu chitanta de mana, un teren de 2800 mp, pe care au construit patru case din lut si barne (lemne).

In perioada 2-4 noiembrie 2004, o delegatie a Romani CRISS a efectuat o deplasare in judetul Salaj. Reprezentantii Primariei nu au reclamat faptul ca terenul ar fi fost proprietate publica si au recunoscut ca acesta constituie proprietate privata, avand cunostinta si de faptul ca familiile de romi erau, in fapt, proprietarii terenului prin in scris sub semnatura privata (chitanta de mana).

In urma documentarii, in opinia Romani CRISS, actiunea Primarului a fost abuziva si a creat un prejudiciu major familiilor in cauza. In acest sens, Romani CRISS a contractat un avocat si a depus actiune civila impotriva Primarului localitatii Galgau.

¹⁵ Delegatia Romani CRISS a fost alcatuita din Marian Mandache – Coordonator Programe si Stanica Taba – Asistent Programe. Acestia au fost insotiti de Liviu Daraban – Monitor local de drepturile omului contractat de Romani CRISS. Vizita a fost efectuata in data de 22 aprilie 2004.

¹⁶ Situatiile a fost semnalata de Dl. Robert Vaszi Janos – monitor local de drepturile omului contractat de Romani CRISS in judetul Salaj.

9. Salaj – Cazul caminelor C3-C4 din Zalau

D-l Robert Vaszi Janos (monitorul local de drepturile omului contractat de Romani CRISS in judetul Salaj) a semnalat Romani CRISS o posibila evacuare a romilor din caminele C3-C4 din Zalau de catre Primaria municipiului.

Astfel, in data de 10 septembrie 2004, caminul I.A.I.F.O. din Zalau a fost scos la licitatie, fiind achizitionat de S.C. Mediserv S.R.L. prin Haller Otto. Noul proprietar al cladirii, impreuna cu Primaria Municipiului Zalau si Prefectura Judetului Salaj, a decis sa nu evacueze locatarii acestui camin pana in primavara, dar numai cu conditia ca acestia sa-si plateasca la zi chiria si cheltuielile.

In data de 21 septembrie 2004, viceprimarul Onorica Abrudan a afirmat ca o parte dintre locatarii caminului vor fi mutati in cladirea de alaturi, care insa nu are decat 60 de incaperi, lipsite de retea de apa, curent electric, canalizare si orice alta facilitate. In data de 25 februarie 2005, in jurul orei 17, peste 250 de persoane, locatari ai caminului I.A.I.F.O., au fost evacuati de catre reprezentanti ai Primariei Zalau, la care au participat jandarmi (mascatii) si gardieni publici. Persoanele evacuate au intrat in corpurile B si C ale caminului I.A.I.F.O. Locatarii caminului I.A.I.F.O. au acceptat sa se mute chiar si in aceste conditii, decat sa ajunga in strada.

In data de 4 martie 2005, in jurul orelor 11, locatarii fostului camin I.A.I.F.O. (corpurile B si C), in prezenta jandarmilor, gardienilor publici si ai reprezentantilor Primariei Zalau au fost evacuati si de aici, urmand ca cei care au domiciliul in Zalau sa fie mutati in Corpul B al scolii cu Clasele I – VIII “Vasile Goldis” in caminul C4. Cei care nu sunt din Zalau vor fi trimisi in localitatile unde au domiciliul.

Viceprimarul Onorica Abrudan a declarat ca aceasta este o situatie provizorie, deoarece in cele doua corpuri nu aveau conditii decente de trai, in schimb, in cladirea in care vor fi mutati se gasesc apa curenta, toalete, energie electrica, geamuri.

In data de 17 mai 2005 – viceprimar Onorica Abrudan declara ca locatarilor din caminul C4, le expira viza de flotant, acestia fiind nevoiti sa paraseasca spatiul pe care il ocupa momentan. „Cei care nu au domiciliul in Zalau au fost avertizati si informati, in repetate randuri, ca trebuie sa evacueze respectivele locuinte, dar in zadar, acestia mizand pe faptul ca vor ocupa abuziv aceste spatii, dar noi nu vom ceda la nici o presiune. Noi trebuie sa facem ordine si sa respectam legea“, a declarat Onorica Abrudan. Viceprimarul Onorica Abrudan – a tinut sa precizeze ca nu vor primi locuinte sociale nici cei care nu sunt din Zalau, dar nici persoanele care au avut un apartament si l-au vandut.

In data de 6 iunie 2005, Romani CRISS a efectuat o vizita la Zalau. In cursul vizitei, membrii delegatie CRISS au luat parte la masa rotunda organizata la sediul Prefecturii Salaj. La eveniment au participat reprezentati ai Primariei Zalau, Prefecturii Salaj, reprezentanti ai romilor si ai populatiei majoritare. In urma intalnirii, s-a decis infiintarea unei comisii de evaluare formata din reprezentanti ai autoritatii publice si ai romilor care sa analizeze situatia imobilelor C3 si C4.

Dupa aceasta intalnire, autoritatile locale l-au hartuit sistematic pe monitorul local de drepturile omului care a fost vizitat constant de politie. Sotiei sale i s-a aplicat acelasi tratament. Actiunile autoritatilor publice au la baza plangerea vice-primarului, Onorica Abrudan, care il acuza pe Robert Vaszi Janos de incitare la violenta si amenintare.

Mentionam ca Robert Vaszi a sesizat Primaria Zalau cu privire la starea de tensiune existenta la nivelul locatarilor caminelor C3 - C4 si prin care prevenea reprezentantii autoritatii publice cu privire la faptul ca siguranta persoana la acestora poate fi pusa in pericol in cazul deplasarii in aceste imobile fara protectia organelor legale, data fiind starea de spirit a locatarilor.

O astfel de informare nu face decat sa puna in atentia viceprimarului municipiului Zalau starea de spirit existenta in comunitatea in cauza si, in nici un caz, nu trebuie sa constituie obiectul unor actiuni de intimidare si hartuire a monitorului local de drepturile omului.

Romani CRISS a contractat un avocat pentru a aduce in instanta litigiile referitoare la evacuarea romilor, afirmatiile vice-primarului Onorica Abrudan si presiunea la care a fost supus dl. Robert Vaszi Janos.

In timpul primei intalniri dintre Romani CRISS si Primaria Zalau, care a avut loc in data de 18.01.2006, vice-primarul Onorica Abrudan lua in considerare, ca optiune de domiciliu pentru romi, o fosta ferma de pasari, amplasata la periferia orasului, in care existau cateva case aduse din Olanda, care necesitau reabilitare.

CRISS a declarat ca aceasta optiune ar insemna, de fapt, segregare rezidentiala pentru romii care locuiesc in imobilul C4.

O alta problema este faptul ca, dupa reabilitarea imobilului C4, primaria nu intentioneaza sa acorde familiilor care deja locuiesc aici prioritate in acordarea de locuinte sociale in imobilul C4 (e vorba de aproximativ 350 de familii). La sfarsitul acestei intalniri, vice-primarul a declarat ca nu va avea loc nici o evacuare pana cand nu se vor asigura locuinte alternative corespunzatoare.

Pe 01.03.2006, vice-primarul a trimis o instiintare celor 14 familii care locuiau in C4, somandu-i sa paraseasca locuintele in aceeasi zi, pana la ora 1 dupa-amiaza si sa se mute in puncte termice nefolosite.

In urma lobby-ului Romani CRISS, a avut loc o a doua intalnire cu reprezentantii primariei in data de 02.03.2006; nu s-a mai realizat nici o evacuare.

Romani CRISS a protestat impotriva posibilei evacuari a familiilor care locuiesc in caminul C4 si mutarea lor in puncte termice nefolosite – acestea sunt inacceptabile din punct de vedere al locuirii in ele.

10. Tulcea – Cazul Alunisului

In atentia Romani CRISS¹⁷ a fost adus faptul ca aproximativ 40 de familii de romi (aproximativ 200 de persoane) au fost evacuate fortat dintr-un imobil din Str. Alunisului, municipiul Tulcea. Romii locuiau ilegal in imobil de aproximativ 7 ani. Imobilul constituie proprietatea privata a unei persoane juridice din Galati si, desi a fost oferit cu titlu gratuit Primariei, aceasta a refuzat sa il preia.

In data de 31 mai 2005 a fost depusa in numele romilor ce urmau sa fie evacuati din imobilul situat pe strada Alunisului nr. 5 o contestatie la executare si suspendarea executarii silite si, de asemenea,

¹⁷ Monitorul local de drepturile omului contractat de Romani CRISS in judetul Tulcea, Dl. Dumitru Vasile.

o cerere de suspendare provizorie pe calea ordonantei prezidentiale. In urma acestor contestatii instanta a dispus amanarea evacuarii pana pe data de 23 iunie 2005.

Cu toate acestea, in data de 20.05.2005, romii din Str. Alunisului au fost evacuati. In acest moment cea mai mare parte dintre romii evacuati locuiesc in camp sub cerul liber. O alta parte locuieste la rude si altii s-au asezat in Str. Plugarilor unde locuiau initial, inainte ca locuintele acestora sa ia foc. In cursul unei intalniri dintre romii evacuati si Primarul municipiului¹⁸, Primarul a declarat ca nu are cum sa-i ajute pe romi pentru ca locuitorii neromi din Str. Plugarilor nu doresc ca romii sa locuiasca acolo.

Asadar, consideram evacuarea ilegala, dat fiind faptul ca pe rolul instantei se afla mai multe procese cu privire la evacuare. Astfel, exista un proces privind contestatia la executare, altul privind suspendarea executarii si unul privind incuviintarea executarii. In acest sens, Romani CRISS a contractat un avocat pentru continuarea procedurilor legale.

Precizam totodata ca o persoana ce are calitatea de consilier in cadrul Primariei Tulcea si care a oferit unele detalii Romani CRISS cu privire la acest caz a fost amenintata si intimidata de catre persoane despre care a presupus ca sunt reprezentanti ai executorului judecatoresc implicat, determinand retragerea acesteia.

¹⁸ Intalnirea a avut loc in data de 20.05.2005, inaintea evacuarii si la aceasta a luat parte si monitorul local de drepturile omului.